

Kenny Scharf

Jungle Jungle Jungle

Sep 4 — Oct 25, 2025 | Brussels

Almine Rech Brussels presenteert 'Jungle Jungle Jungle', Kenny Scharf's vijfde solotentoonstelling bij de galerij, te zien van 4 september tot 25 oktober 2025.

Het is altijd het beste om bij het begin te beginnen

Het werk van Kenny Scharf trok voor het eerst aandacht in wat bekendstaat als The New York Downtown Scene. Er kan worden betoogd dat veel van de meest invloedrijke beeldende kunst en muziek van pakweg de afgelopen vijftig uit deze beweging is voortgekomen. Kunstenaars zoals Futura 2000, Rammellzee, Keith Haring, Jean Michel Basquiat, Jenny Holzer, Barbara Kruger, David Wojnarowicz, Martin Wong en vele, vele anderen werden in verband gebracht met deze ongrijpbare groep kunstenaars. Deze makers exposeerden samen, feestten uitbundig als 'Club Kids' en hadden uiteindelijk een blijvende impact op de populaire cultuur. Kenny Scharf was een belangrijk lid van deze groep. Enkele opmerkelijke en legendarische tentoonstellingen uit deze periode zijn 'New York/New Wave' (1981) en 'The Times Square Show' (1980). Al even opmerkelijk waren galerieën als 'The Fun Gallery' (1981-1985) en 'Fashion Moda' (1978-19983). Er zijn uiteraard veel verhalen te vertellen over deze iconische periode in de geschiedenis van New York halverwege de jaren 70 en begin jaren 80. Het is evengoed interessant om te kijken naar wat de kunstenaar nu doet. Zijn diepe betrokkenheid bij de natuur en ecologie en zijn kritiek op het consumptisme zijn wellicht over het hoofd gezien. Scharfs oeuvre is resoluut consistent. Hij schildert en beeldhouwt al meer dan vijftig jaar hetzelfde alternatieve universum. Tegenwoordig is de wereld van Scharf verfijnder en geconcentreerder dan ooit.

Op veel manieren was Kenny Scharf een post-internetkunstenaar, zelfs voordat we wisten wat het internet was. Hij is altijd bezig geweest met het uitbeelden van informatiebombardementen, oneindige remixcultuur en verwrongen cartoons. De inspiratie voor deze beelden is afkomstig uit een wereld die eerder bestond dan massale digitale communicatie, mobiele telefoons, TikTok en multitasken met meerdere schermen. Door een soort vreemde osmose die is verbonden met sciencefiction uit de jaren 50 en 60, lijkt Scharfs popcultuur-mystiek de gefragmenteerde wereld van nu te hebben voorspeld. Zijn werk lijkt hier ook helemaal op zijn plaats. Sterker nog, zijn schilderijen wijzen nog steeds de weg naar een mogelijke intergalactische toekomst in technicolor.

De nieuwe werken voor zijn Brusselse tentoonstelling bevatten Scharfs archetypische combinaties van organische vormen en figuren. Mensen en natuur versmelten met de door mensen gemaakte wereld. ‘Hoekige gebouwen en machines’ doen denken aan ‘De destructieve krachten van de mensheid’.¹ Het verleden, het heden en de toekomst zijn allemaal in het beeldvlak aanwezig. Scharfs universum is geüpdatet om het hoofd te bieden aan AI en machines met cognitieve vermogens. De toekomst is niet hoe we ons die hadden voorgesteld. De schilderijen laten deze dystopie doorschemeren, maar laten haar ook achter zich. Zoals Dorothy in *The Wizard of Oz* vertrok uit Kansas, is Scharfs parallelle werkelijkheid een visuele wervelwind die we mogen binnenstappen. Het proces dat Scharf uitvoert om de schilderijen te maken, is instinctief en vaak uitgevoerd. Het is een ritueel dat de kunstenaar zijn leven lang heeft verfijnd. De beelden beginnen als achtergronden. Stemmingen. Omgevingen. De pret begint. Olieverf. Acryl. Spuitverf. Zeefdrukken. Muziek in de studio bepaalt het ritme en tempo van de productie. De muziek zit in het schilderij. De ‘freedom and flow’ zit in het schilderij. De kleuren in het werk geven de sfeer weer en roepen spanning op. Als het werk monochroom is, in grijsinten, dient dat om de blik te richten op het beeld en de penseelvoering. Scharf zegt: “Kleuren zijn emoties.”

Daarom bevatten de schilderijen vaak complementaire kleuren. “Ik breng tegengestelde kleuren samen. Geel en paars. Rood en groen. Oranje en blauw. Zwart en wit.” Visuele dissonantie heeft de kunstenaar altijd gefascineerd. “Als kind maakte ik de komst van de kleurentelevisie mee. Als er niemand op me lette, keek ik niet naar wat er op tv was, ik staarde ernaar, letterlijk een paar centimeter van het scherm af. Kijkend naar die waanzinnige psychedelische lichtshow van kleuren. Die verzadiging, daar hou ik van.”

De nieuwe serie schilderijen is in een langzamer tempo gemaakt. Het werk heeft de tijd gehad om organisch te groeien, waarbij elk schilderij tot wel twee maanden in beslag nam. De tentoonstelling bevat werken uit de lopende serie die Scharf ‘Jungle Paintings’ noemt. Deze antropomorfe explosies van in elkaar gevlochten takken en bladeren doen denken aan details uit *De tuin der lusten* (1503-1515) van Jheronimus Bosch, gezien door een Candy Crush-filter. “Je begint met niets. Dan begint het letterlijk te groeien, als een jungle. De bomen, dan de bladeren, dan de ranken, dan de insecten. Het gaat maar door. Zoals een tuinier begint met wat grond, waarna de planten van alles gaan doen. Ik begin, en het schilderij vertelt me waar ik naartoe moet.” De symboliek van de bomen in deze werken is even kunsthistorisch als spiritueel. De bomen staan voor de eeuwigheid. Bescherming. Natuur. Moeder Aarde. De wereld die we moeten beschermen. Scharfs bomen zijn ook verbonden met iconen uit de populaire cultuur. De pratende appelbomen in de film *The Wizard of Oz* uit 1939 vormen een duidelijk referentiepunt. De gelaagde iconografie en complexe ideologische narratieven in *The Wizard of Oz* zijn de perfecte bril om naar Scharfs werk te kijken. De film maakte een diepe indruk op Scharf als kind, zoals geldt voor veel mensen die zijn opgegroeid in de jaren 1950, en is tot op heden zijn favoriete film.

Ook het optimisme dat gepaard gaat met een jeugd in San Fernando Valley, Los Angeles, heeft invloed gehad op Scharfs werk en wereldbeeld. De Hanna-Barbera-esthetiek van de ruimte sijpelt door in zijn landschappen en grafische motieven. “Ik dacht: de ruimte is zo leuk! Ik dacht, als ik later groot ben, in 1984, kan iedereen gewoon een kaartje kopen en in een raket stappen en naar de maan gaan. En om de maan zweven, gewichtloos. Dat leek me zo leuk.” Een andere knipoog naar mislukte utopia’s in Scharfs schilderij zijn de gezeefdrukte teksten en woorden, vaak verwijzend naar de opwarming van de aarde, ontbossing, plasticverbruik en microplastics, onderwerpen waar Scharf al zijn hele leven geobsedeerd door is. Deze profetische woorden en zinnen, ontleend aan krantenartikelen en tijdschriften, zijn op gecodeerde wijze geïntegreerd in Scharfs werk. “De echte wereld.”

Uiteindelijk is Kenny Scharf een kunstenaar, die kunst maakt in een wereld van polycrisis. In tijden van meerdere onzekerheden hebben we kunstenaars meer nodig dan ooit. We hebben visionairs nodig om de gangbare normen en ideeën open te breken. We hebben kunstenaars nodig om onze ogen te openen en gevestigde opvattingen uit te dagen. We hebben kunstenaars nodig om ons eraan te herinneren dat we altijd moeten blijven letten op de man achter het gordijn.

— Cedar Lewisohn, schrijver, kunstenaar en curator.

¹ Alle citaten van de kunstenaar zijn afkomstig uit een gesprek tussen Kenny Scharf en Cedar Lewisohn, 2025.